

LBRIS

We know
books

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice
din Învățământul Superior (CNCSIS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
UNGUREANU, ADRIANA

Calabria, țărâm cu suflet de femeie / Adriana Ungureanu ;
pref. de Christian Crăciun. - București : Eikon, 2022

Conține bibliografie

ISBN 978-606-49-0658-8

I. Crăciun, Christian (pref.)
821.135.1

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

CALABRIA

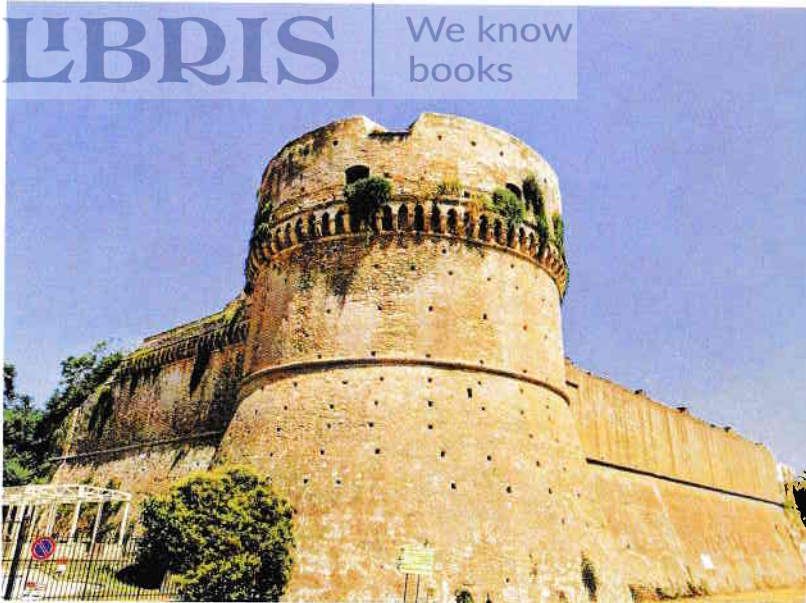
TĂRÂM CU SUFLET DE FEMEIE

MEMORII DE CĂLĂTORIE DE ADRIANA UNGUREANU

PREFĂȚĂ DE CHRISTIAN CRĂCIUN

E I K O N

București, 2022

Turnul Castelului din Crotone

Turnul Vinciarello din Guardavalle Marina

Cuprins

Călătoresc, deci exist! (Christian Crăciun)	9
Tempora mutantur et nos mutamur in illis (Timpurile se schimbă și noi în ele)	15
Vedi... Italia e poi muori!	17
Despre Calabria, cu dragoste	39
Ignoti nulla cupido (Necunoscutul nu tentează)	59
Dinspre tărâmul zeilor	61
„I romeni sono arrivati”	73
Cetatea nedeslușită (încă)	81
Abia când totul se termină, înțelegem ce-am avut	99
Concordia civium murus urbium (Armonia dintre cetățeni este zidul orașelor)	105
Infinitul dinspre Miazănoapte	107
Genova	116
Sicilia	128
Guardavalle Marina	134
Alberto	145
Festa di quatordici	152
La capătul unui vis	164

Vade mecum (Vino cu mine)	181
Poezia călătoriei.....	183
Italia - țara visurilor mele.....	203
Colina Îngerilor.....	211
Placanica – sat în floare și lumină.....	236
Maica Domnului din Stâncă (Madonna dello Scoglio).....	245
Monte Stella.....	252
Mammola – regatul codului alb.....	257
Elce della Vecchia – Povestea liliacului.....	264
Stilo – un oraș cu stil.....	275
Guardavalle Superiore – regatul vinetelor.....	287
Badolato – patria tarantellei.....	303
Toamna în Calabria.....	308
O Julieta la Gerace.....	317
Serra San Bruno – extazul orgiei culinare.....	323
Et in Arcadia Ego (Și eu am fost în paradis)	339
File din jurnalul unui suflet zdruncinat de ecoul tăcerii.....	341
Iluzia unui vis încețoșat.....	354
Mesajul de la Cosenza.....	368
Guardavalle – țărâmul dorurilor mele.....	375
Spiritul lucrurilor, bunăvoința oamenilor.....	383
Isca – surpriză impresionantă.....	389
Calabria Bio.....	393

Un țărm numit Kaulonia.....	403
Sant'Andrea Apostolo dello Ionio.....	416
Reggio Calabria.....	422
Un vis numit Scilla.....	431
Alexandre Dumas tatăl – scriitor sau spion?.....	442
Poveștile vacanței mele.....	448
Festa di quattordici.....	460
Fiumefreddo Bruzio.....	471
Pe urmele lui Pitagora la Crotone.....	492
Templul Herei din Lacinia.....	506
Le Castella.....	516
Roccella – culmea culmilor.....	524
Mănăstirea Sfântul Ioan Secerătorul.....	529
Calabria, țărm cu suflet de femeie.....	541

Calabria pe harta Italiei

Vedi... Italia e poi muori!¹

Iubesc Italia de când mă știu. Nu de când m-am născut, ci din ziua în care am descoperit că exist. Se întâmpla undeva prin 1984, aveam 11 ani împliniți și dintr-odată m-am trezit vrăjită de magia muzicii disco-pop. Cântăreții italieni mi-au mângâiat sufletul de copil, apoi mi-au înfrumusețat adolescența. Dintre toți, pe Raffi îl cuibărisem cel mai adânc în inima mea, deși, la un moment dat, decisesem să-l dau uitării, după atâtea închipuiri îndrăznețe și speranțe fără capăt, mă resemnasem că nu voi avea vreodată nici măcar un afiș cu el. Când nu visam imposibilul, mă pregăteam intens pentru examenele vieții. Învățătura era singura realitate din universul meu auster, iar meditațiile la matematică împleteau cele mai numeroase momente imaginate într-o lume pe care știam că nu o voi cunoaște vreodată. Pătrunsă de melodia „Call me”, care răzbătea aproape săptămânal din peretele ce despărțea camera de studiu în care mă aflam în fiecare dimineață de duminică, acasă la meditator, de cea a vecinului său, intonam textul nedeslușit al enunțurilor euclidiene. Celelalte hituri, tot italienești, ceva mai lente, erau ascultate mereu cu volumul mai încet, dar suficient de tare, cât să-mi deturneze atenția și să mă ademenească la simțirea toamnei blânde difuzate de perdeaua lucioasă de Pașcani, prin care se vedea fereastra cu ramele ei cu tot. Fără să-mi fi dat seama, stăteam minute în șir contemplând

¹ Vezi ... Italia și apoi mori! – parafrazare după celebra “Vezi Napoli și mori!”

la infinitul viselor mărginite de nepuțința de a le transforma în realitate. „Ce norocoși, italienii ăștia, să aibă o muzică atât de frumoasă!”, exclamam în gând, aproape de fiecare dată, după care mă trezeam din visare. Înflăcărarea mea ațâțată de un ascuns optimism, fără vreo posibilă susținere de realitate, mă determina să uit de rezolvarea exercițiilor, împiedicându-mă să mă fac că scriu vreun rând sau să dau impresia c-am încercat măcar; detașarea aceasta avea să mă coste amar. Degustarea imaginărilor de Occident se spulbera de îndată ce profesorul meu intra ca o vijelie în cameră, hotărât să bată cu lingura în țeava de la calorifer, siderat de nemiloșii decibeli care-mi afectau logica și mă făceau înceată la minte. Apoi țipa la mine, când își dădea seama de transformarea mea într-o stană de piatră, în numai un sfert de oră pe care mi-l acordase. Nu-mi doream decât să înțeleagă cea muzică perfectă ca fiind tot ce putea fi mai bun și bine pentru mine. A asculta melodiile străine în vremea de atunci era ca și cum Dumnezeu îmi demonstra puterea Sa creatoare manifestată prin fapte cu voci divine, cântând în cea mai dulce limbă de pe Pământ. Latina nu mă impresionase deloc în clasa a VIII-a, însă italiana da. Nu înțelegeam mare lucru, dar sunetele erau atât de armonioase, păreau venite din alte lumi inaccesibile mie, menite să-mi trezească sufletul și să mă învețe sensul vieții: iubirea de tot ceea ce vedeam, simțeam și-mi puteam imagina că există. Cum melodiile străine de pe caseta vecinului erau puține, aveam parte de ele de fiecare dată, săptămână de săptămână, ani la rând. Cu toate acestea, nu m-am plictisit niciodată.

În viața mea, asemeni tuturor contemporanilor mei, totul era repetitiv, rareori se produceau schimbări, iar când se întâmplau, acestea căpătau aura unei minuni. Asemenea momente se nășteau în drumul meu spre școală, când eram însoțită de melodii care explodau prin boxele celor care locuiau la parterul blocurilor, puse special lângă fereastră,

să se audă în tot cartierul. Dansam în mintea mea, fiind recunoscătoare Divinității pentru felul în care mi se îmbogățeau amintirile. Inspirată de filmele cu Sophia Loren, îmi închipuiam că sunt personaj într-o secvență cinematografică a cărei generic muzical era, pe rând, al Matiei Bazar, Fiordaliso, Alice, Ricchi e Poveri, Celentano, Tozzi, Rafaella Carrà, Albano și Romina Power, Mia Martini, Loredana Berté sau ale celor care cântau în limba engleză – fără să am vreo idee că și aceștia erau italieni – dintre care îmi amintesc cu mare drag de Silver Pozzoli, Miko Mission, Savage, Sabrina și bineînțeles (din nou) Spagna, preferata vecinului mediatorului meu. Așa evadam ca printr-o minune din universul meu îngust, monoton și auster, visând la vremuri dintr-o altă dimensiune, sperând, în abisul ființei mele, la ceva inedit și frumos în viața mea. În acest fel a luat naștere, pe nesimțite, într-un mod inconștient, cosmopolismul meu, prin dorința nebună de a vedea, în primul rând și înainte de toate, Italia, abia apoi restul lumii, cândva...

Cine ar fi crezut că ceea ce părea veșnic în țara mea se va sfârși odată cu ultima lună a anului 1989, iar vremuri noi mă vor elibera de rutina exasperantă a comunismului? Abia după șase luni ale anului următor m-am dezmeticit și eu din teama care mă tot bântuia, aceea de a nu reveni la dezolantul trecut, când zorii primei veri democratice au adus în familie primul walkman primit pe neașteptate de la cineva apropiat care venise pe cont propriu din străinătate. Viața mea se îmbogățise surprinzător și datorită atmosferei pe care nu mi-aș fi imaginat-o vreodată: Campionatului Mondial de Fotbal. În 1990 aveam șaptesprezece ani și atunci m-am îndrăgostit iremediabil de Italia. Trupul îmi exalta de emoții ori de câte ori auzeam vocile Giannei Nannini și Edoardo Bennato cântând melodia „Un'estate Italiana” – imnul evenimentului terestru. Am petrecut cea mai frumoasă

vară din viața mea de până atunci, poate și pentru că, o lună mai târziu, am fost admisă la facultate cu notă foarte mare, în urma unui concurs de admitere extrem de greu, printre ultimele desfășurate după regulile timpurilor apuse. Toate darurile capitaliste mi-au împovărat spiritul cu certitudinea că voi păși cândva pe tărâmul fermecat al latinătății. Era tot ce-mi doream și chiar îi mărturisisem unei prietene: „Dacă cineva mi-ar oferi șansa să-mi îndeplinească o singură și ultimă dorință în această viață, apoi să nu mai am voie să mai vreau ceva, aceasta ar fi să văd Italia. După ce voi călători acolo, voi putea muri liniștită, nu mai vreau nimic altceva.”

Tot ce a urmat a fost țesut de mâna invizibilă a destinului care, într-un mod paradoxal, neplanificat, mi-a convertit năzuințele la realitate, pregătindu-mi infrastructura necesară, sistematic, pe nesimțite. Am trecut prin ani de studenție mai mult sau mai puțin frumoși, o perioadă aproape inutilă – mă pot lăuda c-am făcut parte dintr-o generație de sacrificiu întrucât profesorii de economie învățau capitalismul odată cu noi. Deși adoram surprizele, cele oferite de facultate îmbrăcau întotdeauna veșmântul veștilor proaste. Spre exemplu, în ultimul an, conducerea facultății a propus studierea celei de-a treia limbi străine, iar cei mai mulți aleseserăm spaniola – eu sub pretextul că doream să mi-o amintesc, fiind o limbă pe care o vorbisem cândva, în copilărie, când, împreună cu familia, am locuit câțiva ani în Mexic. În ziua primului curs, amfiteatrul era plin de tineri care așteptau începerea orei așezați în bănci sau în picioare, și de niciunde, ne-am trezit cu o profesoară intrând în sală ca o furtună din senin, adresându-ni-se cu o interpretare aproape lirică, de la crescendo până la fortissimo, în final zbierând de-a dreptul:

— V-ați înscris toți la spaniolă și la italiană nu am număr suficient de studenți! Ultimii douăzeci de pe lista, în ordinea înscrierilor, vin direct la mine! Fără comentarii!

Măi să fie, eu eram printre aceia! M-am revoltat, dar nu chiar la fel ca ea, pe un ton de mijloc, să mă fac auzită, explicându-i că nu am ce face cu limba ei străină, pentru simplul fapt că nu este de circulație internațională. Mi-a răspuns victorioasă și totodată stăpânită:

— Nu avem timp de discuții! Te aștept la italiană.

Fără prea multă convingere, am urmat îndemnul profesoarei, într-o stare de dezamăgire profundă. Universul îmi descifrase greșit mesajul, dându-mi mult prea puțin din ce-mi dorisem. De la a visa să ajung în Italia la a ajunge să învăț italiana era o diferență comparabilă cu o croazieră planificată în Caraibe, dar care se sfârșea la Polul Sud.

Doi ani mai târziu de la absolvirea facultății, din întâmplare, în urma unui anunț inserat într-o revistă, m-am angajat la o firmă întemeiată de reprezentanții în România ai celei mai cunoscute firme din lume care a dăruit cea mai performantă mașină de scris, Olivetti. Însă la scurtă vreme aceasta a fost închisă. Era începutul unei perioade în care universul calculatoarelor se pregătea de biruire, nimicindu-l fără milă pe cel care avusese până nu demult statutul de „tehnologie performantă” și al cărui apus era iminent. Astfel am fost martoră la încheierea unui capitol din istorie, deși în Italia celebrul nume a continuat să existe. Îndrăgostită încă nebunește de ceea ce eu numeam „Cizma Europei” - în sensul pur estetic al cuvântului – fiindcă harta Italiei are forma unei cizme – îmi doream enorm, în continuare, o atmosferă de muncă peninsulară. Eram convinsă că asta ar fi fost tot ce-aș fi putut primi din partea destinului și dacă se împlinea, îi eram recunoscătoare. Miracolul s-a împlinit în scurt timp; la recomandarea celui mai bun șef pe care l-am avut vreodată, am ajuns să lucrez la filiala din București a celebrei mărci Stefanel. Ce noroc pe mine, moda fiind visul oricărei femei! Aici era ca și cum aș fi trăit chiar în țara adorată, pentru că

totul era italianesc: conducerea, sistemul de operare, modul de funcționare al întregii activități, conectat mereu la sediul firmei-mamă. În plus, pentru mine a contat enorm și faptul că am fost susținută de companie să învăț italiana, pe care o studiam, în sfârșit, cu mare drag, utilitatea efortului meu fiind pe deplin justificată: urma să călătoresc în delegații pentru a comanda colecțiile viitoare, direct la Ponte di Piave (din Regiunea Veneto).

Prima vizită în țara mult visată s-a dovedit o frumoasă poveste relatată de viață în câteva zile de decembrie 1998, foarte aproape de Crăciun. Așadar, pe lângă profesionalism, vizita a fost plină de spiritualitate. Am fost cazată într-un splendid hotel de trei stele (deși arăta de patru sau cel puțin așa credeam) din comuna Oderzo, de la fereastra căruia întrezăream prin ceață un câmp întins pustiu – nu se ivea țipenie de om, era ca și cum aș fi fost la capătul lumii – dar, pentru că mă aflam în țara așteptărilor dintotdeauna, iar în aer plutea sărbătoarea nașterii Domnului, eu eram copleșită de fericire. Mărturisesc cu toată sinceritatea, pur și simplu parcă intrasem într-o dimensiune în care totul fusese pregătit pentru mine, special să mă farmece și să-mi justifice atractivitatea inexplicabilă pentru un teritoriu despre care nu știam prea multe. Însă odată ce-am pășit pe caldarâm, am simțit urmele unei civilizații pe care-am cunoscut-o cândva, măcar din cartea de istorie. Fiind angrenată într-un program de lucru intensiv – italienii ar trebui (re)cunoscuți și prin hărnicie, nu doar pentru modă sau artă – plecam dimineața și mă întorceam abia seara destul de târziu, deși fusul orar cu o oră mai devreme față de România mă ajuta să câștig timp; în nocturnă îmi permiteam să explorez localitatea, alături de colega mea, Nicoleta. Deși pentru cei pe care tocmai îi cunoscusem, Oderzo era o simplă comună, adică undeva „la țară”, mie mi se părea un adevărat orașel de care mă îndrăgostisem

încă din prima clipă, iar această admirație sinceră mi-a fost răsplătită în miez de iarnă printr-o temperatură prietenoasă, care, spre uimirea mea, permitea ca iarba și copacii să rămână veșnic verzi. Atât de mult mi-a plăcut încât, ani mai târziu, am reconstituit un colț de Oderzo în curtea mea, plantând arbuști și pomi care, indiferent de anotimp și de intemperii, decorează micul meu paradis în culoarea preferată.

În serile târzii ale primei mele călătorii pe meleagurile visate, vitrinele, casele, biserica, cerul plin de stele, străzile fără oameni erau detalii dintr-o scenă de film în care ani la rând îmi imaginasem că voi juca, chiar dacă totul rămânea în mintea mea asemeni unui mare secret de neîmpărtășit. Însă atunci era atât de real, iar eu atât de încântată încât mulțumeam lui Dumnezeu în fața bisericii și nu înăuntrul, pentru că ușa era închisă.

Pe vremea aceea biletele de avion la companiile de linie erau mai rentabile dacă voiajul includea obligatoriu un weekend. Economia de care beneficia firma a fost marele meu câștig. Prima duminică din delegație ar fi fost o zi cumplită și tristă dacă aș fi petrecut-o în România, însă pentru că mă aflam în Italia a căpătat magie. Cred că acesta este cuvântul potrivit, mai ales după ce m-am întors de la Veneția. Îmi amintesc cum eu și colega mea ne-am trezit vesele de dimineață, am devorat toate bunătățile de la micul dejun extrem de bogat și variat, apoi recepționarul ne-a sfătuit să mergem spre stația de autobuz, de unde urma să ne urcăm în cursa până la gara din Treviso. De acolo, mai departe luam trenul spre orașul pe care mi-l imaginam plutitor, construit printr-o tehnologie pe care doar italienii din Evul Mediu o stăpâneau. Nu voi uita nicicând acel moment în care am părăsit peronul, urmând mulțimea fără să întrebăm dacă mergem spre direcția corectă și ne-am trezit brusc în fața unei case de bilete, apoi pe un chei unde vaporeșul își aștepta turiștii

pentru a-i plimba pe canale. De pe pământul care evoluase spre modernitate, am pătruns în trecutul din Evul Mediu, defilând prin fața unor palate, locuite de oameni sau de fantome. Pe alocuri, apa transparentă, cel puțin la suprafață, permitea să se întrevadă câte puțin din fundația clădirilor, alteori acoperea nemiloasă scările de la intrare. Fascinată de tot ce mi se dezvăluia ochilor, mă tot mutam de pe o parte pe alta a vaporeșului care nu era altceva decât un autobuz plutitor, oprind des în stații, unde urcau și coborau oameni la fel de încântați ca mine. Doream să văd cât mai mult, mă agitam să cuprind peisajul arhitectural, cel mai frumos pe care-l văzusem vreodată până atunci și să-l păstrez în inimă pentru totdeauna. Era ceva atât de nou pentru mine, o forfotă de nedescris, plin de turiști sosiți de pretutindeni, dotați cu aparate de fotografiat sau de filmat de ultimă generație. Deși plimbarea a durat vreo 20 minute, mie mi s-a părut o veșnicie. Iar când s-a terminat, știam că va urma și o întoarcere.

Am această credință că Dumnezeu dă după sufletul omului, iar cu mine nu face niciodată excepție. Așa îmi pot explica de ce Piața San Marco nu era atunci inundată de apă, așa cum se întâmpla de multe ori iarna. Mi-a fost dat să mă extaziez în cel mai frumos loc de pe Pământ văzut până atunci, pe un caldarâm umed, plin de porumbei și oameni la fel de exaltați și totodată înghețați asemeni mie – deoarece era o temperatură de două grade care se simțea ca și cum ar fi fost minus cinci. Eram pregătită să mă transform pe nesimțite într-o sculptură în gheață pe al cărui soclu ar fi meritat scris: „Mută de uimire, încremenită de fericire”. De colega mea aproape uitasem, însă se ținea constant după mine și eu după ea, instinctiv, schimbând rar doar câteva cuvinte. Într-o viteză impusă de orarul de iarnă, am vizitat Basilica San Marco și Palatul Dogilor. De undeva de sus, printre coloanele unui balcon, am contemplat piața. Dacă

aș putea să încastrez într-o clepsidră numai momentele frumoase din viața mea, l-aș alege fără ezitare și pe acesta. Nu de multe ori mi-a fost dat să văd atâția oameni fericiți deodată. Nu cred că Veneția poate fi mai frumoasă decât este în prag de Crăciun, deși cunoscătorii m-au contrazis susținând că în timpul carnavalului este de neimaginat. Eu cuprind în aceste rânduri doar ceea ce știu. La ieșire din palat, chiar în hol, era organizat un mic târg caritabil – toate fondurile strânse în urma vânzării obiectelor expuse erau donate unei cauze de care puțin îmi amintesc. Profitând de prețurile simbolice, era cea mai bună ocazie să ne cumpărăm o amintire. Nicoleta și-a ales un gablonz, iar eu mi-am cumpărat două obiecte miniaturale, niște vase asemănătoare unor cupe medievale, perfect asortate, ca și cum ar fi făcut parte din aceeași poveste. Erau foarte interesante, în stil evident autentic venețian, o asociere foarte reușită de alamă cu piatră de agat. Vânzătoarea m-a copleșit, lăudându-mi italiana pe care o vorbeam – eram curioasă să aflu ce cumpăr și astfel o asaltasem cu întrebări – spunându-mi totodată, în timp ce împacheta: „Aveți foarte mult bun gust! Chiar ați știut ce să alegeți, aceste două obiecte sunt cele mai valoroase din tot ce avem noi aici, însă puțini înțeleg. Având în vedere că au fost donate, oferim totul la un preț accesibil. Să vă poarte noroc!” Într-adevăr, mi-au purtat noroc, arată și astăzi la fel de frumoase ca atunci când le-am cumpărat. Încântată de achiziție, dar și de compliment, i-am explicat că mi-am dorit mult să am o amintire din acel loc, pentru a nu uita starea de fericire întâlnită acolo. În doar câteva cuvinte i-am explicat că toată viața mea visasem să văd Italia. Zâmbetul i s-a risipit și după clipe de reflecție mi-a răspuns: „Înțeleg perfect ce spuneți. Tot ce se întâmplă pentru prima dată nu se uită niciodată; ori de câte ori veți privi sau ține în mână aceste obiecte, vă veți conecta aici, veți simți vibrația.”

Reîntoarcerea la San Marco a fost stranie, seara alunga fără milă lumina zilei, instaurându-se tot mai evident de la clipă la clipă. Înainte de a părăsi celebra piață, am vrut să mai respir pentru ultima oară atmosfera pur venețiană. N-am rezistat prea mult, pantalonii mei cuprinseseră deja umiditatea din aer și deveniseră scorțoși, îmi înghețaseră la propriu, pe sub paltonul meu lung. Nu știu de ce, nu mai eram dispusă să mă transform în statuie glacială. Înaintând printre porumbeii care păreau să nu se sature vreodată de grăunțe (nimeni nu arunca pâine), am privit spre un cor creat ad-hoc de un grup de adolescenți însoțiți de profesorii lor. Știam că italienii au o voce dumnezeiască, însă cei care cântau în acea piață melodii de sezon, purtând pe cap accesorii specifice carnavalului care avea să fie organizat două luni mai târziu, îmi demonstraseră harul acestui popor binecuvântat. La câțiva pași de mine se afla colega mea, vizibil încercată de aceeași fascinație, asemeni mie. Eram două ființe mute, vrăjite, fericite, grăbite totodată, conștiente tot mai mult de atmosfera care căpătase o peliculă alb-negru a sumbrului de decembrie.

Am părăsit cea mai romantică piață din lume pe acordurile acelor glasuri de copii, ca și cum ne-ar fi spus: „La revedere!” Îndemnate de curiozitatea „Aici ce-o fi? Dar aici?” am explorat în mare viteză împrejurimile. Descoperisem că Veneția se putea vizita și cu piciorul, nu doar cu vaporul, iar secretul marelui oraș nu consta în vreo tehnică specială, ci era, de fapt, o salbă de insule pe care se construită cele mai interesante clădiri din lume. Abia târziu ne-am dat seama că ni s-a făcut o foame teribilă, însă prețurile din restaurante erau atât de exagerate încât am luat decizia finală: „Mai bine mâncăm la Oderzo”. Cu greu am rezistat însă în fața vitrinelor cu sticlă de Murano, dar tot prețurile ne-au ajutat să nu comitem vreo cheltuială neprogramată. Era pentru prima dată în

viața mea când vedeam această sticlă multicoloră și mi se părea extraordinară unicitatea fiecărui produs. După ce-mi cumpărasem vasele la un preț derizoriu, aveam impresia că pe orice altceva aș fi aruncat banii. Cu ochii prin vitrine sau prin meniul restaurantelor, într-un târziu am realizat cât se întunecase. Deodată orașul devenise tăcut și înspăimântător. Pe un mal miniatural pustiu, flancat pe o parte de o clădire care emana miros de mucegai și pe cealaltă de câteva gondole legate între ele, izbindu-se una de alta, scoțând un sunet repetitiv amplificat de un ecou straniu, m-au cuprins niște fiori care pur și simplu m-au determinat s-o înhaț pe prietena mea și să fugim de acolo. Ca și cum am fi alergat printr-un labirint, am reușit să ajungem într-o stație unde tocmai sosise vaporășul nostru, care ne purta spre gară.

Am reluat călătoria în sens invers când deja era seară, iar orașul începuse să-și piardă sublimul, cufundându-se într-un sinistru apăsător. Extazul drumului la dus s-a risipit la întoarcere ca și cum s-ar fi produs dezvrăjirea, iar frica de tot ce era vechi, pustiu și ud a pus stăpânire pe noi și pe tot ce ni se arăta ochilor. Așa s-a încheiat una dintre cele mai inedite zile din viața mea, departe de a fi perfectă – în compania colegilor singurătatea este evidentă; marile orașe cer oameni de suflet, iar eu mi-aș fi dorit să fi fost soțul meu cu mine. Pe măsură ce ne îndepărtam de magicul oraș, în prag de oboseală amintirile se adunau bucată cu bucată, formând fâșii dintr-un întreg care părea o scurtă secvență dintr-un vis din care mă trezisem. Fusesse prea ciudat să se fi întâmplat cu adevărat. Însă vasele din geanta mea erau reale.

Cum am ajuns la Oderzo, fără să ne oprim la hotel, ne-am dus direct la trattoria unde începusem să cunoaștem meniul și obiceiurile casei. Am devorat niște paste cu brânză și nuci, alături de un pahar de vin alb, apoi m-am fericit și cu un sorbetto al limone, să-mi fie seara perfectă, mulțumind